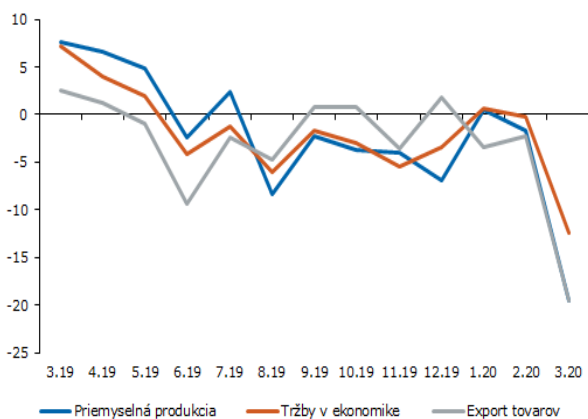

Flash odhad HDP a zamestnanosti: Ekonomika výrazne klesla a pracovných miest ubúda.

Ekonomický pokles v 1. štvrtroku 2020 dosiahol pod negatívnym vplyvom pandémie COVID-19 na domácu aj globálnu ekonomickú aktivitu 3,9 % medziročne. Po očistení o sezónne vplyvy sa HDP znížil oproti predchádzajúcemu štvrtroku o 5,4 %. Negatívny vývoj ekonomiky sa prejavil v zamestnanosti, ktorá medziročne klesla o 0,5 % (približne 11 tis. osôb).

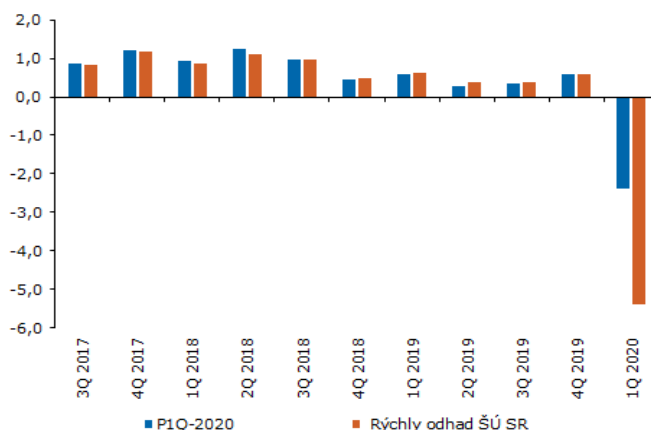
Medziročné tempo poklesu HDP¹ v 1. štvrtroku 2019 dosiahlo 3,9 % (v 4. štvrtroku slovenská ekonomika rástla o 2,1 %). Z vývoja hlavných mesačných ekonomických ukazovateľov vidieť, že ekonomika pokrývala už od druhej polovice minulého roka. Vplyv pandémie ju však stiahol poriadne hlboko, čo dokumentuje prepád ukazovateľov ekonomickej aktivity v marci. Avšak predpokladá sa, že dno recesie dosiahne ekonomika v druhom štvrtroku tohto roka. Po očistení o sezónne vplyvy medzikvartálny pokles dosiahol 5,4 %. V porovnaní s očakávaniami NBS je to horší výsledok.

Graf 1: Vývoj ekonomických ukazovateľov (medziročná zmena v %)

Zdroj: Štatistický úrad SR a výpočty NBS

Graf 2: Porovnanie vývoja HDP s predikciou (medzikvartálny rast v %)

Zdroj: Štatistický úrad SR a výpočty NBS

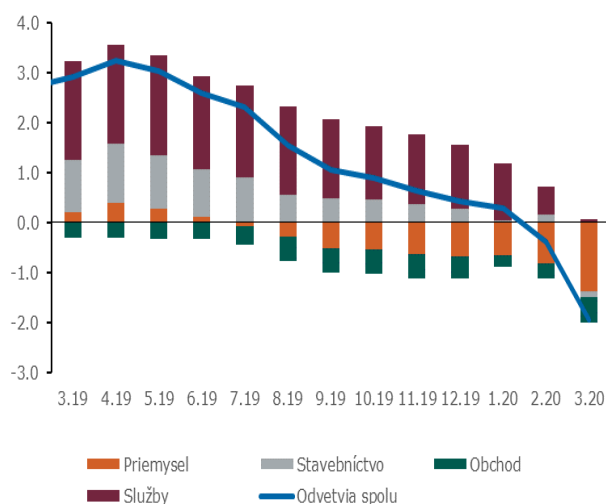
Štruktúra ekonomického rastu z výdavkovej strany bude známa začiatkom júna. Mesačné štatistiky naznačujú, že globálne karanténne opatrenia sa prejavujú negatívne na **vývoji zahraničného obchodu**, keď export tovarov zaznamenal v prvom štvrtroku výrazný pokles. Na domácej strane ekonomiky sa pravdepodobne prepádli investície firiem. Automobilový sektor čelí štrukturálnym zmenám a poklesu dopytu. V súvislosti s tým sa zastavujú investície.

¹ Sezónne neočistený údaj.

Rýchle komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezентujú názory analytikov úseku meny, štatistiky a výskumu (ÚMS). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „Analytici ÚMS“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.

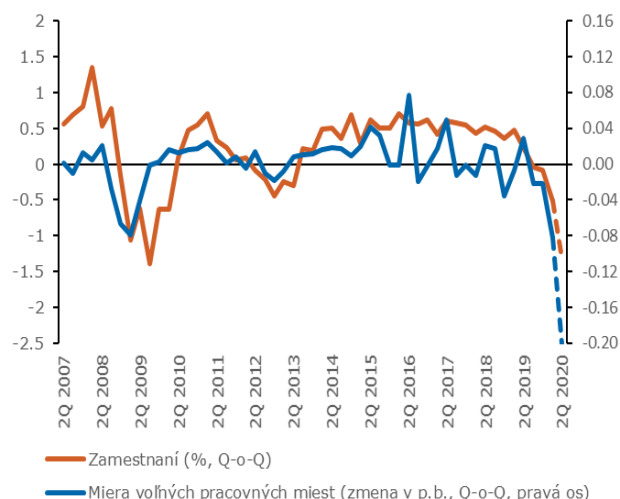
Vyhlásený núdzový stav a s tým spojené obmedzenia sa prejavili v spomalení **spotreby domácností**. Po priaznivom vývoji v prvých dvoch mesiacoch sa pravdepodobne dostavil výraznejší pokles dopytu po službách (hotely, reštaurácie, osobné služby...) v marci, avšak celkovo za 1. štvrťrok ešte pravdepodobne nedošlo k výraznému prepadu. Navyše v maloobchode došlo k rastu dopytu v dôsledku predzásobenia sa domácností.

Graf 3: Príspevky odvetví k medziročnému rastu zamestnanosti (% a percentuálne body)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS na základe mesačnej štatistiky zamestnanosti za vybrané odvetvia
Poznámka: vývoj z mesačných štatistík je indikatívny, mesačná štatistika je nedokonalým indikátorom vývoja kompletnej kvartálnej štatistiky.

Graf 4: Zmena zamestnanosti a miery voľných pracovných miest (% a p.b.)

Zdroj: Profesia, ŠÚ SR, výpočty autora.
Poznámka: sezónne očistené údaje. 2. štvrťrok v prípade miery voľných prac. miest je vypočítaný na základe úrovne z apríla 2020. Zamestnanosť za 2. štvrťrok 2020 na základe predikcie NBS.

Zamestnanosť v 1. štvrťroku tohto roka vplyvom koronakrízy medziročne klesla o 0,5 % (približne 11 tis. osôb). Medzikvartálny pokles bol rovnakej veľkosti 0,5 %. Úroveň zamestnanosti je mierne nižšia (približne o 6,5 tisíc osôb, resp. 0,3 %) v porovnaní s očakávaním predikcie NBS. Zatiaľ sa javí, že výrazný pokles počtu zamestnaných počas tohto roka kvantifikovaný v aktualizácii predikcie P1Q-2020 môže byť realistický, nakoľko hlavný negatívny efekt na trhu práce by mal prísť až v mesiacoch 2. štvrťroka.

Zamestnávateľia zjavne v prostredí oslabeného dopytu po svojich službách a výrobkoch pri výpadku tržieb nemôžu udržiavať pracovné vzťahy s pôvodným počtom zamestnancov. Ohrozilo by to ich finančnú kondíciu aj samotnú existenciu. Je pravdepodobné, že ako prvé boli rozviazané tie pomery, ktoré sú pomocného charakteru a nie sú nevyhnutné pre existenciu firmy v sťažených podmienkach. Aktuálne marcové ukazovatele zamestnanosti v odvetviach ukázali, že zasiahnuté sú prakticky všetky segmenty ekonomiky (klesajú medziročne od 1 % pri stavebníctve až do 4 % v priemysle) s výnimkou IT sektora, komunikačných, logistických a doručovateľských činností. Nepriaznivá situácia na trhu práce by sa mala vyostriť počas 2. štvrťroka, kedy už viaceré odvetvia ohlásili hromadné prepúšťania a počet voľných pracovných miest v apríli klesol medziročne až o 61 % (v marci o 44 %; zdroj: Profesia).

Michal Doliak, Alexander Karšay
analytici@nbs.sk